

8-12-23



Ministerie van Volksgezondheid,  
Welzijn en Sport

Aan

Minister VWS

Deadline: z.s.m.

nota

Rapport Nivel windturbines en gezondheid

**TER BESLISSING**

**Directoraat Generaal  
Volksgezondheid**  
Publieke Gezondheid  
Gezond Leven en Preventie

**Opgesteld door**

**Datum**

21 november 2023

**Kenmerk**

3725139-1056945-PG

**Uw kenmerk**

**Zaaknummer**

1056945

**Bijlage(n)**

1

**1. Aanleiding**

Oplevering van een rapport van Nivel dat in opdracht van VWS is uitgevoerd.

**2. Geadviseerd besluit**

Akkoord gaan met het, mede namens de minister voor KenE en de staatssecretaris van IenW, verzenden van de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer met het rapport als bijlage.

De brief wordt parallel voorgelegd aan de bewindslieden van KenE en IenW.

*Deadline:* de gebruikelijke afspraak is dat Nivel rapporten 4 weken na oplevering publiceert. Dat zou op 6 december zijn. Ik heb Nivel gevraagd om de publicatie iets later te doen, zodat het samenvalt met de aanbieding van het rapport aan de Tweede Kamer.

**3. Kernpunten**

In opdracht van VWS heeft Nivel een gezondheidsverkenning uitgevoerd naar de relatie tussen nabijheid tot windturbines en hun geluidsniveaus en gezondheidsgegevens zoals gediagnosticeerd door huisartsen. Het is voor zover bekend voor het eerst dat op deze manier deze gegevens aan elkaar gekoppeld worden. Nivel heeft daarvoor de methodiek uitgewerkt.

De verkenning past in de bredere inzet van het Rijk om gezondheidsklachten rond windturbines te onderzoeken. Windturbines zijn een belangrijk middel van de energietransitie, maar kunnen ook voor hinder zorgen, zoals geluid en slagschaduw.

Interessant van deze methode is dat gewerkt wordt met gediagnosticeerde gezondheidsklachten in plaats van zelfgerapporteerde klachten en dat het mogelijk is om te vergelijken over een periode van 10 jaar. Een beperking van de verkenning is dat er relatief weinig mensen in een straal van 500m rond een windturbine wonen, waardoor dat deel van de steekproef statistisch minder sterk is.

Uit de verkenning komt naar voren dat er geen consistente significante verbanden worden gevonden tussen nabijheid tot windturbines en door de huisarts



gediagnosticeerde gezondheidsklachten. Wel zijn er soms voor een of enkele jaren opvallende resultaten, maar niet consistent en significant.

**Datum**

21 november 2023

**Kenmerk**

3725139-1056945-PG

#### **4. Toelichting**

*a. Draagvlak politiek*

Er zijn in het verleden regelmatig Kamervragen gesteld over de gezondheidsgevolgen van plaatsing van windturbines. Op sommige plaatsen leidde de plaatsing tot veel zorgen en weerstand onder omwonenden. Dat richt zich overigens niet alleen op mogelijke gezondheidsgevolgen, maar dat is er ook onderdeel van.

*b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

Er is geen specifieke publiekscommunicatie voorzien. Nivel zal een nieuwsbericht maken. VWS zal het rapport in ieder geval delen met het Expertisecentrum windenergie, RIVM en GGD'en.

*c. Financiële en personele gevolgen*

N.v.t.

*d. Juridische aspecten haalbaarheid*

N.v.t.

*e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*

EZK, IenW, Nivel

*f. Gevolgen administratieve lasten*

N.v.t.

*g. Toezeggingen*

N.v.t.

*h. Fraudetoets*

N.v.t.

#### **5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden**

Alleen tot personen herleidbare informatie kan niet openbaar worden gemaakt.

*a. Motivering*

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.